

УДК 338.1

Б.В. Митар, М.С. Попов

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ

B.V. Mitar, M.S. Popov

ECONOMIC EFFICIENCY OF TECHNOLOGY ACTIVITIES

Одним з ефективних шляхів виведення української економіки з кризи є виробництво інноваційної, високотехнологічної, конкурентоспроможної продукції та її просування на світовий ринок. Оперативна реалізація цієї державної стратегії може бути досягнута у разі інтеграції інноваційного потенціалу науково-дослідних установ та промислових виробництв. Відповідно, такою об'єднуючою ланкою можуть стати існуючі вітчизняні технопарки, а також створення нових. Саме технопарки виступають в якості реалізації інтеграційних механізмів взаємодії освіти – науки – виробництва – влади і споживачів згідно з ланцюгом «прикладні дослідження – дослідно-конструкторські розробки – виробництво»). Особлива місія технопарку полягає в комерціалізації результатів наукових досліджень, винаходів і відкриттів вчених і фахівців, а також технологічний трансферт [2], надають сприяння передачі технологій в економіку, виконують функцію підсилювача впливу наукових закладів на економічний і соціальний розвиток регіонів та забезпечують стратегічний розвиток держави в цілому. Однак, доцільність функціонування діючих і створення нових вітчизняних технопарків, повинна оцінюватись з точки зору економічної ефективності їх діяльності та очікуваного результату. Тому виникає потреба розробки та використання методичних підходів до проведення оцінки показників економічної ефективності діяльності технопарків з врахуванням об'єктивних чинників розвитку економіки.

Визначення економічного ефекту діяльності технопарку є складним завданням, це обумовлено наступними причинами [1]:

- технопарки є дорогими інвестиційними проектами, що мають тривалий період окупності;
- складність організаційно-функціональної структури технопарку, до якої належать не лише виробничі підрозділи, а й науково-дослідні, юридичні, управлінські та інші установи, обумовлює складність синхронізації грошових потоків та відповідно їх обліку;
- різні структурні підрозділи оцінюють різними показниками економічної ефективності.

У праці [3], пропонують проводити оцінку економічного ефекту діяльності технопарку за двома групами показників: у першій групі згруповані показники, які характеризують технопарк як комерційну установу, відповідно визначають прибуток, рентабельність та ін. До другої групи показників включають такі, які відображають специфіку діяльності технопарку. У підсумку, розрахунок зводиться до оцінки ефективності інвестиційних за стандартними методиками проектного аналізу, зокрема вартісної оцінки дисконтованих грошових потоків.

Однак, як показує практика функціонування технопарків, їх інноваційні розробки характеризуються значним ступенем ризику успішності проектів, тому доцільно у систему показників оцінки економічного ефекту діяльності технопарків, додатково вводити показник, який враховує ймовірність настання успіху реалізації проекту (розробки інновації, яка дозволить отримати економічний ефект). На думку науковців, лише 10% інноваційних розробок можна вважати успішними з точки зору економічного ефекту, решта розробок, або мають негативний результат, або не відповідають вимогам часу. Тому врахування ймовірності отримання позитивного результату від розробки інновацій на базі технопарків, дозволить більш точно оцінювати його загальну економічну ефективність у підсумку.

Література

1. Семиноженко В. Технологічні парки в Україні: перший досвід формування інноваційної економіки / В. Семиноженко / Економіка України. - №1. – 2004. – С. 16-21.
2. Уханова І.О. Створення та функціонування технопарків у регіоні: соціально-економічні ефекти / І.О. Уханова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 4(47). – С. 378-383.
3. Уханова, І. О. Розвиток технопаркових структур в системі забезпечення державної інноваційної політики в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.03 / І. О. Уханова ; Одес. нац. політехн. ун-т. - Одеса, 2014. - 27 с.